

kaj iz pretečenih časov, česar le lahko ponosijo; pokaže jim pa tudi, kakó je bil kak posamesen človek ali pa cel narod v nesrečo zašel. Dogodivščina je učenica življenja. Res de bo tukaj le toliko semtertje od dogodivščine prišlo, kolikor je treba, de spoznamo, kje je kdaj naš slavjanski red bil, — pa to spoznanje je ravno ključ k naši dogodivščini. Kakó bi torej hotli mi Slavjani za take reči mlačni biti!“

(Dalje sledi.)

Nove postave

zastran razmére med katoljško cerkvijo in šolami.

Cesar so na predlog ministerstva v téh zadévah 23. aprila tole sklenili:

Nihče ne more ne na spodnjih ne na vikših očitnih šolah učenik keršanskiga nauka ali bogoslovja biti brez pooblastenja tistiga škofa, v kteriga škofii se šola znajde. — Škof zamore to pooblastenje vsakimu učeniku spet odtegniti; vunder učenik, ki je bil od vladarstva za to postavljen, ne zgubi zavoljo tega pravice do plačila, ki v pokoj djanim učenikam po postavi gré. — Vladarstvu gré, možé, ktere je škof za učenje bogoslovja pooblastil, na bogoslovskih vikših šolah (Facultäten) za učenike izvoliti, ali jim privatno učenje dovoliti. Škofu je na prosto voljo dano, svojim bogoslovcom tiste učenja, ktere imajo na vseučelišu obiskati, in versto, po kteri jih imajo obiskati, predpisati in jih v tem v svojih seminarjih izpraševati dati. — Za poslednje oistre izpraševanja v dosego dohtarstva sv. pisma izvoli škof po svoji volji polovico izpraševavcov izmed tacihi mož, ki so sami dohtarji sv. pisma. — Nihče ne more dohtar sv. pisma postati, ki ni pred škofam ali od njega izvoljenim namestnikom na izpoved vére Trid. zbora prisegel. — Določbe za vodstvo in nadčuvajstvo ljudskih šol ostanejo, kakor so bile po dosadanjih šolskih postavah, tudi v prihodnje veljavne.

Novičar iz Ljubljane.

Vsaki dan se pričakuje dohod presvitliga cesarja v Ljubljano; kakor se sliši, pa ne bo pred petkam prišel. — Gosp. Henrik Freyer, varh Ljubljanskiga muzeuma, se bo po sporočilu nadvojvoda Ivana, vodja zemljaznanske družbe, že prvi dni tega mesca na pot podal, zaporedama celo Krajnsko deželo, hribe in doline, obhodit in preiskat mnogotere razpôle kamnja, perstí in rudníne, iz kterih zemlja Krajnske dežele obstoji, de se bo natanjko vedilo: v tem kraju se te kamnja, perstí i. t. d. najdejo, v unim pa te. Gosp. Freyer, ki je za létas noter do konca avgusta dovoljenje dobil, v tem poslanstvu po deželi hoditi, bo začel z Gorensko stranjó. Kakor je gosp. Freyer za Krajnsko deželo poslan, so poslani tudi za druge dežele Notrajno-Avstrijskiga drugi natoroslovci. V tem preiskovanju se ne bo nobena sorta kamnja in rudstva sploh, če je še tako navadna in malovredna, v nemar pustila, ampak od vsake sorte bojo gospodje preiskovavci nar menj 2 kosa v svojo torbico vzeli, de se bo en kos v izgled shranil v domačim muzeumu, drugi kos pa se bo poslal vodstvu zemljaznanske družbe v Gradec. Namén tega zemeljniga preiskovanja ni po dragih kamnjih ali biserih slediti, ampak zvediti: ktere kamnja, perstí i. t. d. se sploh najdejo v ti, ktere v uni deželi. Iz tega natanjčniga zemljaznanstva bojo izvirale mnogoverstne koristne vednosti tudi za kmetijstvo, gojzdorejo i. t. d., kér se bo po tem na tanjko lahko razsodilo: ta hrib je za to drevje, uni za drugo pripraven i. t. d. Kakor se spodobi vsacimu omikanimu človeku, de vé, ktere živali in ktere zeliša in rastljíne i. t. d. so v njegovi domovíni domá, takó bo tudi lepo

vediti, ktere kamnja, perstí, rude se tukaj najdejo. — Med tem časam, ko gosp. Freyerja ne bo domá, bo vunder muzeum vsak četrtek in vsako nedeljo po navadi vsacimu odpért, ki ga obiskat hoče. — Na poklic ministerstva notranjih oprav je poslala mestna srenja g. Dr. Burgerja in g. Dr. Kaučiča na Dunaj v posvetovanje začasne srenjske postave za Ljubljansko mesto, preden se bo razglasila in v življenje vpeljala. — Mi bi ne bili v „Novicah“ clo nič spomnili od nasvetov, ki jih je unidan odbor kmetijske družbe v Ljubljanskim nemskim časopisu Krajnski hranilnici predložil: kakó naj bi svojo koristnost po izgledu družih hranilnic še bolj razprostita, ako bi ne bil Ljubljanski dopisnik A* se v Gracarci oglasil in rekel, de odgovor, ki ga je hranilnica odboru na njegov predlog dala, so Ljubljancani sploh poterdili. Po tem izreku smemo misliti, de dopisnik A* clo ne stanuje v Ljubljani, scer bi ne bil mogel kaj taciha na dan dati! Če bi se tudi v ti zadevi, kakor je v družih rečéh navada, glasovi nejedostranskih mož (Unpartheiischer) nabirali, to je, tacihi, ki niso s hranilnico ne po opravilstvu ne po vlogah v nikakoršni dotiki, bi se razločno pokazalo, na kateri strani je občeno mnenje. Scer pa odbor kmetijske družbe ni naména imel se s kom pričkatí, ampak on je odkritoserčno razodel že davnej od več strani razglasovane vošila, kterih dani odgovor hranilnice, če bi tudi krajši in korenitniši bil, nikakor ni odstranil. — Kakor slišimo, brali nismo, se je oglasil Lloydovi dopisún p. zoper naše undanje razjasnjenje njegovih laží, — kar smo tam rekli, smo skazali, de je resnica, tedaj se nikdar več v razjasnjenje lažnjivih zvijač spušali ne bomo. To enkrat za vselej! — V „Ljubljanskim časniku“ beremo, de se je naš deželni poglavar, grof Chorinski, ki je še le komaj 4 mesce v Ljubljani, že toliko slovensko naučil, de je pretečeni teden pri nunah deklice v slovenskim jeziku izpraševal. Lep izgled mnogim drugim v posnevanje! — Mestni odbor je g. Dr. Štokeljna za 2. mestniga zdravnika v Ljubljani izvolil.

Novičar iz mnogih krajev.

Željno pričakovana novica se bère v Dunajskih časnikih, de se bojo volitve za deželne zборе v kronovinah berž po tem začele, ko bojo nove srenje osnovane in nove sodnjištva vpeljane, de bo tedej mesca listopada začetek deželnih zborov. — Ministerstvo je ukazalo, de se ima tudi tistimu, ki človeka, kteri je v kako brezno ali globočino padel, nevarnosti življenja reši, darilo (talja) podeliti, kakor tistimu, ki utonjenca i. t. d. reši. — Te dni so na Dunaji spet za 24,850,000 gold. razterganih bankovcov, ki niso za nobeno rabo več, sožgali. — Za lombarško-beneško kraljestvo je razpisano prostovoljno posojilo avstrijski deržavni kasi za 120 milijonov lir. Ondašnji prebivavci so povabljeni, de naj vsák po svoji moči deržavni kasi kaj posodi. Nar manjši posojilo mora 100 lir (to je 33 gold. in 20 krajc.) znesti. Deržava bo plačala 5 od 100 gold. létliga činža; v 25 létih se bo celi posojeni znesik v srebru nazaj plačal. — Strašna nesreča se je zgodila na Francoskim; 17. dan t. m. je marširal pri Angersu pešni bataljon čez železni most, kar se most podrè in 239 vojakov je utonilo. — Na Francoskim zmiraj hujši vrè; 6 političnih strank je tam, kterih vsaka na svojo stran vleče. — Kakor se sliši, stoji Rusovska armada popolnoma pripravljena, na Francosko planiti, če se bo tam kakšna prekucija začela. — Na Gerškim stoji z Gerško in Angleško vlado še vse pri starim. — Nemški zbor v Erfurtu — pravijo — bo za nekoliko časa sak sebi šel.